

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۵۵۷۲۴۷

راهنمای والدین در مشکلات یادگیری

مترجم
علی عربی‌دانا

نویسنده:
پیتروستوود

چاپ اول

۱۳۹۶

سرشناسه: وست وود پتر اس، ۱۹۳۶ م. Westwood, Peter S.

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای والدین در مشکلات یادگیری / نویسنده پتر وست وود؛ مترجم علی عربانی دانا.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۶۷ ص. فروست: انتشارات انجمن اولیا و مربیان؛ ش ۲۷۴.

شابک: ۱۰۰۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۴۵۱-۳۱۹-۰ : وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: A parent's guide to learning difficulties : how to help your child, ©۲۰۰۸

یادداشت: واژه نامه. عنوان دیگر: راهنمای والدین در مشکلات یادگیری: چگونه به فرزندتان کمک کنید.

موضوع: کودکان ناتوان در یادگیری -- آموزش و پرورش -- دستنامه ها

موضوع: Learning disabled children -- Education-- Handbooks, manuals, etc

موضوع: یادگیری -- اختلالات -- دستنامه ها موضوع: Learning disabilities -- Handbooks, manuals, etc

موضوع: آموزش و پرورش -- مشارکت والدین -- دستنامه ها

موضوع: Education -- Parent participation-- Handbooks, manuals, etc

شناسه افزوده: عربانی دانا، علی، ۱۳۲۳ - مترجم شناسه افزوده: انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران. انتشارات ***

رده بندی کنگره: ۴۷۰۴۱۸ - رده بندی دیویی: ۹۰۹۷۳/۳۷۱ شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۸۰۸۹۳

انتشارات انجمن اولیا و مربیان

شماره انتشار: ۲۷۴

راهنمای والدین در مشکلات یادگیری

نویسنده: پتر وست وود

مترجم: علی عربانی دانا

چاپ: اول، ۱۳۹۶

ویراستار: دکتر ابراهیم رضاپور

تیراژ: ۱۰۰۰

ناظر چاپ: کامبیز عبدالرحیم زاده

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۵۱-۳۱۹-۰

صفحه آرایشی: مرتضی حیدری

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: چاپخانه انتشارات اروانه

آماده سازی: اداره آموزش اولیا امور چاپ و توزیع: مدیریت اداری و مالی

کلیه حقوق محفوظ است

تهران - خ سپهبد قرنی - نبش خیابان سمیه - وزارت آموزش و پرورش

ساختمان شهید علاقمندان - طبقه دهم - انجمن اولیا و مربیان

تلفن: ۸۲۲۸۴۲۷۳ نمابر: ۸۸۸۳۹۹۶۲

فروشگاه مرکزی: خ قدس - ابتدای خ طالقانی، شماره ۴۳۳

تلفن: ۸۸۹۵۸۱۷۹ نمابر: ۸۸۹۵۸۱۹۰

E-mail: payvand@medu.ir

WebSite: payvand.medu.ir

فهرست مطالب

۹		سخن ناشر
۱۱		پیش‌گفتار مترجم
۱۳		پیش‌سخن
۱۵		آزمون
۱۹		فصل اول: اتراف
۱۹		تحصیلات اولیه‌ی من
۲۱		اقبال به من رو می‌آورند
۲۳		لطفاً برچسب نزنید
۲۴		نکات کلیدی برای والدین
۲۷		فصل دوم: عوامل بیرونی مشکلات یادگیری
۲۸		برنامه‌ی درسی مدرسه
۲۹		برنامه‌ی درسی به‌عنوان مشکلات یادگیری
۳۱		روش تدریس به‌عنوان یک عامل مشکل‌ساز
۳۷		نکات کلیدی برای والدین
۳۹		فصل سوم: عوامل مرتبط با دانش‌آموزان
۳۹		نگرش منفی یا حالت هیجانی
۴۱		غیبت مکرر از مدرسه
۴۱		روش‌های ناکارآمد یادگیری در دانش‌آموزان
۴۲		ناتوانی یادگیری ویژه
۴۶		اختلال کاستی توجه (بیش‌فعالی)
۴۸		نکات کلیدی برای والدین

۴۹	فصل چهارم: ناتوانی هوشی و آتیسم
۵۰	انتخاب نوع مدرسه: باتکلیفی والدین
۵۸	دانش آموزان دارای آتیسم
۶۱	نکات کلیدی برای والدین
۶۳	فصل پنجم: آسیب بینایی، آسیب شنوایی، ناتوانی جسمانی
۶۳	دانش آموزان دارای آسیب بینایی
۶۷	دانش آموزان دارای آسیب شنوایی
۷۲	دانش آموزان دارای ناتوانی جسمانی
۷۷	نکات کلیدی برای والدین
۷۹	فصل ششم: اصول آموزش کارآمد
۸۰	ارائه‌ی شفاف مطالب
۸۲	هدایت تمرین‌ها
۸۲	بازخورد و اصلاح خطا
۸۳	کم کردن تدریجی حمایت‌ها
۸۳	تمرین و اجرای مستقل
۸۴	مرور
۸۵	سؤال پرسیدن
۸۷	تقویت
۸۸	ریشه‌یابی مشکلات
۹۰	آموزش روش‌ها
۹۱	آموزشی انفرادی در منزل
۹۲	نکات کلیدی برای والدین
۹۵	فصل هفتم: یادگیری خواندن: مراحل اولیه
۹۵	اهمیت خواندن
۹۵	تفاوت خوانندگان خوب و خوانندگان ضعیف
۹۶	دانش لازم برای یادگیری خواندن
۹۷	تشخیص کلمه

۹۹	رشد واژگان دیداری
۱۰۱	آموزش مهارت‌های صوت‌شناسی
۱۰۵	نکات کلیدی برای والدین
۱۰۷	فصل هشتم: پیشرفت در خواندن
۱۰۷	انتخاب مطالب خواندنی مناسب
۱۰۸	به خواندن دانش‌آموزان گوش فرا دهید
۱۰۹	رشد روان‌خوانی
۱۱۰	درک مطلب
۱۱۰	مشکلات درک مطلب
۱۱۱	تقویت درک مطلب
۱۱۳	روش واژه‌گذاری
۱۱۴	تقویت خواندن در دانش‌آموزان دارای مشکلات یادگیری
۱۱۵	نکات کلیدی برای والدین
۱۱۷	فصل نهم: مشکلات مربوط به املا و نوشتن
۱۱۷	نوشتن
۱۱۸	حوزه‌ی مشکلات
۱۲۴	املا نویسی
۱۳۳	نکات کلیدی برای والدین
۱۳۵	فصل دهم: مشکلات مربوط به ریاضیات پایه
۱۳۸	حوزه‌ی مشکلات
۱۴۰	روش‌های تدریس
۱۴۴	ترویج روش‌های حل مسئله
۱۴۸	نکات کلیدی برای والدین
۱۴۹	پاسخ سؤالات آزمون
۱۵۷	واژه‌نامه‌ی توصیفی
۱۶۳	واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی

پیش‌گفتار مترجم

امروزه مفهوم یادگیری منحصر به مدارس، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی نیست؛ همه‌ی انسان‌ها، از بچه‌های کوچک گرفته تا بزرگسالان، در طول زندگی خود با یادگیری سروکار دارند تا بتوانند مسائل و مشکلات خود را حل کنند. اما وقوع هر اتفاق مثبتی همواره با موانع و مشکلاتی همراه است و یادگیری نیز از این امر جدا نیست. مشکلات یادگیری باعث می‌شود که فرد انگیزه‌ی خود را در کسب موضوع و هدف یادگیری از دست بدهد. در نتیجه قادر نخواهد بود که در مدرسه و دانشگاه به اهداف آموزشی موردنظر دست پیدا کند. این مسئله اگر در زندگی روزمره اتفاق بیفتد، چه‌بسا مانع فرد در حل آن مشکلات می‌شود. گاهی مشکلات یادگیری به علت وجود ناتوانی‌های ذهنی و یا جسمی در فرد است که این امر، خاص کودکان دارای ناتوانی‌های ویژه است، اما در بعضی موارد، دانش‌آموزان و افراد عادی نیز با مشکلات یادگیری مواجه می‌شوند که چه‌بسا علت آن، نبود روش مناسب یادگیری یا انگیزه، و یا عدم آشنایی با ماهیت یادگیری است. کتاب حاضر تلاش نموده است که مشکلات یادگیری را با هدف حذف این موانع مورد بررسی قرار دهد و از این رهگذر، روش‌های مورد نیاز را در اختیار خواننده قرار دهد. این کتاب درواقع یک راهنما برای والدین در جهت حل مشکلات فرزندشان است، اما برای حل مشکلات یادگیری فردی نیز می‌تواند به کار رود. تمرکز این کتاب بر روی مشکلات دانش‌آموزان -عادی و دارای نیازهای ویژه- است، اما برای بزرگسالانی که با مشکلات یادگیری مواجه هستند، نیز می‌تواند مفید باشد.

نویسنده‌ی کتاب، یک فرد متخصص در زمینه‌ی مشکلات یادگیری است که محصول تجارب خود در طول سال‌ها را در این کتاب به زبانی ساده و قابل فهم بیان کرده است. مترجم نیز تلاش کرده است که کلام نویسنده را با زبانی ساده و گویا به فارسی ترجمه

کند، به طوری که برای والدین و مخاطبان عزیز قابل استفاده باشد. نویسنده در ابتدای کتاب، یک آزمون قرار داده است و تعدادی سؤال در زمینه یادگیری را که والدین معمولاً با آن‌ها دست به گریبان هستند، مطرح کرده است که پاسخ آن‌ها در انتهای کتاب آمده است. هدف نویسنده با آوردن این پیش‌آزمون در ابتدای کتاب، این است که والدین بتوانند بعد از خواندن کتاب دست به یک خودارزیابی بزنند و آگاهی خود را در زمینه آموزش و یادگیری به آزمون بگذارند.

امید است که این کتاب برای والدین در حل مشکلات آموزشی فرزندشان و نیز برای همه افراد که در دایره داندکار آموزش و یادگیری هستند، مفید واقع شود. جا دارد که از آقای دکتر ابراهیم رضاپور، عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان و زحمت ویراستاری این کار را عهده گرفتند، قدردانی کنم.

معادل فارسی «روس وار گذاری» در واقع برساخته‌ی دوست بزرگوار و دانشمند آقای عباس مهرپویا است که آن را با اِزاء اصطلاح «cloze procedure» ساختند و سخاوتمندانه در اختیار این‌جانب قرار دادند که بدین وسیله از ایشان سپاس‌گزاری می‌کنم.

در پایان از مدیریت آموزش، تحقیقات و تألیف در سازمان مرکزی انجمن اولیا و مربیان به ویژه آقای دکتر کیومرث جهانگردی بابت مدیریت بر آماده‌سازی، چاپ و نشر این کتاب کمال تشکر را دارم.

پیش سخن:

این کتاب برای والدینی نوشته شده است که می‌خواهند مطالب بیشتری درباره‌ی مشکلات یادگیری کودکان بدانند. بسیاری از والدین دوست دارند بدانند که چرا فرزندشان در یادگیری دچار مشکل می‌شود و برای رفع این مشکل چه کاری می‌توانند انجام بدهند. روشی که من در این کتاب پیشنهاد کرده‌ام، نه تنها مبتنی بر تجارب عملی‌ام در طول سال‌ها تدریس است، بلکه از دانش تحقیقاتی من در زمینه‌ی یاددهی و یادگیری نیز نشأت می‌گیرد.

اصطلاح «مشکلات یادگیری» در این کتاب به‌صورت خیلی کلی به‌کار رفته است و به هرگونه مشکل مداه‌ی اشاره می‌کند که کودک، نوجوان و یا بزرگسال در هر سطح از توانایی ممکن است به‌شود، به‌طوری‌که در یادگیری مهارت و یا درسی خاص برایش اختلال ایجاد می‌کند. عنوان مثال، یک کودک کم‌سن‌وسال ممکن است در یادگیری خواندن مشکل داشته باشد، یک کودک دیگر که سن بیشتری دارد، ممکن است در یادگیری املای صحیح کلمات و یا انجام مسائل ریاضی مشکل داشته باشد. البته هر کودکی ممکن است گاهی مشکلات یادگیری را تجربه کند.

گرچه تأکید اصلی این کتاب بر دانش‌آموزان سنی مدارس عادی است، اما درباره‌ی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های مختلف نیز اطلاعاتی مقدماتی در آن گنجانده شده است. امروزه بسیاری از دانش‌آموزان دارای ناتوانی در مدارس عادی تحصیل می‌کنند، از این‌رو از نظر زبان، سوادآموزی و حساب به همان آموزشی نیاز دارند که دانش‌آموزان عادی دریافت می‌کنند. من در این کتاب استدلال کرده‌ام که روش‌های آموزشی مورد نیاز برای دانش‌آموزان دارای ناتوانی در کل با روش‌های کارآمدی که برای دانش‌آموزان عادی به‌کار می‌رود، تفاوت قابل‌ملاحظه‌ای ندارد. مؤلفه‌های آموزش کارآمد به‌طور کامل در فصل هشتم شرح داده شده‌اند. هر جا لازم باشد که تغییراتی در این روش‌ها در جهت کمک به دانش‌آموزان ویژه اعمال شود، آن تغییرات را نیز توصیف کرده‌ام.

امیدوارم اطلاعات این کتاب برای والدین ارزش عملی داشته باشد. جا دارد که تشکر خالصانه‌ی خود را از کارولین گلاسکودین به خاطر تلاش‌های برجسته‌اش در ویرایش دست‌نویس این کتاب ابراز کنم. در ضمن مثل همیشه از کارکنان فعال و صمیمی انتشارات «آسر» سپاس‌گزاری می‌کنم.

پیتر وست‌وود

www.ketab.ir